

Implementering av retten til fri fagorganisering – Et veikart

Hvorfor er fri fagorganisering viktig?

Retten til fri fagorganisering (Freedom of Association - FOA) har vært viktig for samfunnet og velferdsgodene arbeidstakere vi har i Norge i dag. Bare for å nevne noen få: årlig ferie, barsel- og foreldrepermisjon, lønnsøkning, sykefravær, og listen fortsetter. Likevel, denne menneskeretten er svakere andre steder, og til og med forbudt i enkelte land og virksomheter.

Retten til fri organisering muliggjør, og åpner opp for etterlevelse av andre internasjonale arbeidsstandarder og rettigheter på arbeidstakernes egne premisser. Det innebærer å øke bevisstheten blant arbeidstakere om alle deres rettigheter, gjør dem i stand til å uttale seg, og bestemme hvordan tvister og klager håndteres på arbeidsplassen – og dermed skape og sikre anstendig og gode arbeidsforhold for alle arbeidere.

Et praktisk verktøy

Veikartet “Roadmap to implement Freedom of Association (FoA), Collective Bargaining (CB) and Worker Representation (WR)” er rettet mot bedrifter med internasjonale leverandørkjeder. Veikartet bygger på en trinnvis tilnærming for å muliggjøre og jobbe videre med retten til fri fagorganisering, kollektive forhandlinger og arbeiderrepresentasjon i leverandørkjeden.

I tillegg til veikartet er det utarbeidet spesifikke verktøy for kartlegging og håndtering av implementeringen av retten til fri fagorganisering. Medlemmer har tilgang til disse online.

Hva er foreningsfrihet?

Fri fagorganisering er nedfelt i Verdenserklæringen om menneskerettigheter og er en av ILOs kjernekonvensjoner. Det bidrar til økonomisk og sosial fremgang gjennom likestilling og beskyttelse av arbeidere. Retten til fri fagorganisering og kollektive forhandlinger er også beskrevet i FNs bærekraftsmål 8 om anstendig arbeid, og er fundamental for en bedrifts arbeid med bærekraft og ansvarlighet.

Sentralt i aktsomhetsvurderinger

For en bedrift som kjøper inn produkter fra det globale markedet er det å forplikte seg til å fremme og støtte retten til foreningsfrihet i dine leverandørkjeder, en del av å være bærekraftig og ansvarlig virksomhet.

Etisk handel Norge sin tilnærmingen til aktsomhetsvurderinger er basert på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECD Due Diligence Guidance for Responsible business. Formålet med dette veikartet er å hjelpe bedrifter med å implementere retten til fri fagorganisering, kollektive forhandlinger og arbeiderrepresentasjon, også i leverandørkjeden.

Veiledningen er bygget opp rundt de seks trinnene i aktsomhetsvurderingsmodellen:

- Forpliktelse og styring (trinn 1)
- Identifiser risiko (trinn 2)
- Håndtere risiko, utforske muligheter og løsninger (trinn 3 og 6)
- Evaluere implementering og kommunikasjon (trinn 4 og 5)

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Vesentlig risiko for arbeidere

Fraværet av mulighet for å fritt organisere seg, forhandle kollektivt og generell mangel på arbeiderrepresentasjon er en vesentlig og fundamental risiko for arbeidstakere. Det er en spesielt høy risiko i globale leverandørkjeder og i produsentland der arbeidernes evne til å gi uttrykk for sine bekymringer undertrykkes, og den juridiske rammen som ligger til grunn for beskyttelsen av arbeidstakerrettigheter, er svak eller ikke følges opp.

Ansvarlige og bærekraftige virksomheter sikrer innsats for å implementere retten til fri fagorganisering, kollektive forhandlinger og arbeiderrepresentasjon.

Etisk handel Norge

Hausmannsgate 19, 0182 Oslo
Tlf: 21 09 04 90
Epost: info@etiskhandel.no
www.etiskhandel.no

Om oss

Etisk handel Norge er en medlemsorganisasjon og et ressursenter for bærekraftig handel. Vårt formål er å fremme ansvarlig forretningspraksis i leverandørkjeder slik at handel bidrar til å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, samfunn og miljø.